

Problem formalizacji rozumowania normatywnych jest ważny dla wielu aspektów życia społecznego i gospodarczego. Znaczenie takich prac polega w lepszym zrozumieniu natury systemów normatywnych, w tym systemów prawnych, przepisów technicznych, procedur administracyjnych itp. oraz sposobu w jaki oddziałują one na zachowanie adresatów norm w sytuacjach życia codziennego.

Celem projektu jest stworzenie systemów formalnych, logik, wspomagających podejmowanie decyzji w sytuacjach gdzie uzgodnione by muszą normy prawne i/lub moralne. Innymi słowami chodzi o dostarczenie adresatowi norm narzędzi ułatwiających uzyskanie precyzyjnej informacji co w danej sytuacji powinien lub może zrobić i do osiągnięcia jakich stanów rzeczy powinien lub może się przyczynić.

Przykłady z przepisów prawa i systemów etycznych pokazują, że takie systemy uwzględniają dwa typy norm: normy odnoszące się do działań i takie, które wprost mówią o kwalifikacji deontycznej rezultatów działań. Np. w umowie o dzieło znajduje się opis stanu rzeczy jakie wykonawca zobowiązany jest osiągnąć (np. "ściany pomalowane na biało"). Prace budowlane, prowadzące do osiągnięcia tych rezultatów, są natomiast regulowane przez normy bezpieczeństwa, które dotyczą odpowiedniego zachowania się podczas takich prac remontowych (np. podczas wchodzenia na drabinę, należy przez cały czas utrzymywać trzy punkty kontaktu z drabiną).

Istnieje wiele ważnych pytań i zagadnień, do których chcemy odnieść się w projekcie. Oto niektóre z nich:

- Czy prawne/moralne oceny rezultatów działań mogą zostać zredukowane do oceny samych działań i vice versa?
- W jaki sposób nowe rozporządzenia określone na poziomie działań lub wyników ich wpływają na system normatywny?
- Jak różnice między sposobami rozumowania dla norm dotyczących działań i dla norm dotyczących rezultatów działań?
- W jaki sposób procedury są regulowane przez normy postępowania i normy wyznaczające adresatowi spowodowanie pewnego stanu rzeczy?
- Co należy zrobić, gdy realizacja procedury nie może być kontynuowana w pewnym momencie jej realizacji i nie doprowadzi do porządnego rezultatu?
- Jakie są zasady, które eliminują z wyborów adresata norm działania nielegalne prowadzące do stanów legalnych i działania dozwolone prowadzące do nielegalnych stanów rzeczy?
- Jak uniknąć pułapek w regulacjach prawa, czyli sytuacji, w których nie istniejące działania prawnie dozwolone prowadzą do nakazanych stanów rzeczy?

Bardziej konkretne obszary oddziaływania wyników naszych prac związane są z zastosowaniem technicznych fragmentów formalizacji. Mogą one być wykorzystywane do regulowania działań ludzi i sztucznych agentów w środowisku cyfrowym, wspiera zawieranie umów elektronicznych, wyznacza normy integralności w systemach baz danych, czy służy do automatycznego sprawdzania spójności systemów normatywnych.